

**YEVROPA YASHIL KELISHUVI (EUROPEAN GREEN DEAL)
DOIRASIDA INVESTITSIYA DIPLOMATIYASINING ROLI VA
TRANSFORMATSIYASI**

Matrizayev Sarvar Anvar o'g'li

JIDU, XIM fakulteti, Tashqi

iqtisodiy faoliyat yo'nalishi magistranti

Tel: +998958882202

Email: matrizaevsarvar@gmail.com

Ishmuradov Bahodir Sunnatovich

JIDU, Xalqaro moliya va

investitsiyalar kafedrasi o'qituvchisi

Email: ishmuradov@uwed.uz

Annotatsiya: Ushbu maqola Yevropa Yashil Kelishuvining(YYK) investitsiya diplomatiyasiga ta'sirini va uning transformatsiyasini tahlil qiladi. Unda "Global Gateway" strategiyasi kabi moliyalashtirish mexanizmlari, an'anaviy iqtisodiy ta'sirdan yashil texnologiyalarga o'tish va mavjud investitsiya defitsiti ko'rib chiqiladi. Shuningdek, Yevropa yashil kelishuvining(EGD) Afrika va Sharqiy Sheriklik mamlakatlari uchun imkoniyatlari va xavflari baholanadi.

Аннотация: Данная статья анализирует трансформацию инвестиционной дипломатии в рамках "Европейской зеленой сделки" (ЕЗС). Рассматриваются механизмы финансирования, такие как "Global Gateway", стратегический переход от традиционного экономического влияния к "зеленым" технологиям, а также существующий инвестиционный дефицит. В статье также оцениваются риски и возможности для стран Африки и Восточного партнерства.

Abstract: This article analyzes the transformation of investment diplomacy within the framework of the European Green Deal(EGD). It examines financing

mechanisms like the "Global Gateway," the strategic shift from traditional economic influence to green technologies, and the existing investment deficit. The study also assesses the opportunities and risks for partner regions, including Africa and the Eastern Partnership.

Kalit soʻzlar: Yevropa yashil kelishuvi(YYK), investitsiya diplomatiyasi, yashil transformatsiya, iqlim diplomatiyasi, "Global Gateway" strategiyasi, adolatli oʻtish, uglerod chegaraviy sozlamasi, barqaror investitsiyalar, imperiyaviy yashillashuv, Sharqiy sheriklik, Qoʻshnichilik, Taraqqiyot va xalqaro hamkorlik instrumenti(QTXHI), Uglerodni tartibga solishning transchegaraviy mexanizmi (UTSTM), iqlim moliyasi, Yashil diplomatiya markazlari, Tomonlar Konferensiyasining 30-sessiyasi (COP30).

Yevropa Ittifoqi (YI) 2019-yilda Yevropa Yashil Kelishuvini (YYK) eʼlon qilib¹, 2050-yilga qadar iqlim neytralligiga erishish va global iqlim oʻzgarishiga qarshi kurashda yetakchilik qilish maqsadini belgiladi. YYK nafaqat ichki siyosatni, balki tashqi munosabatlarni ham oʻzgartiruvchi kompleks strategiya boʻlib, unda investitsiya diplomatiyasi markaziy oʻrin egallaydi. Investitsiya diplomatiyasi – bu davlatlararo munosabatlarda investitsiyalarni jalb qilish, boshqarish va yoʻnaltirish orqali siyosiy va iqtisodiy maqsadlarga erishish jarayoni sifatida taʼriflanadi. YYK doirasida bu tushuncha transformatsiyaga uchraydi: anʼanaviy resurslarga asoslangan investitsiyalardan yashil texnologiyalar, barqaror infratuzilma va adolatli iqtisodiy oʻtishga oʻtish kuzatilmoqda, 2025 yilda YI iqlim maqsadlari uchun yillik 620 milliard yevro investitsiya ehtiyojini belgilagan.

YYKning tashqi oʻlchovi YIning global yetakchiligini mustahkamlaydi, unda investitsiyalar diplomatiya vositasi sifatida ishlatiladi. Masalan, YIning Global Gateway initsiativasi orqali 300 milliard yevro investitsiya jalb qilinishi rejalashtirilgan, bu esa Osiyo, Afrika va Lotin Amerikasi mamlakatlarida yashil

¹ European Commission. (2019). The European Green Deal. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

loyihalarni moliyalashtirishga xizmat qiladi, 2025 yilda Jahon Banki bilan² yangi infratuzilma sherikligi imzolangan. Bu jarayon YIning "yashil imperiya" strategiyasini aks ettiradi, ya'ni ekologik inqirozlarni foydali imkoniyatlarga aylantirish va global standartlarni eksport qilish.

Bundan tashqari, Uglerod Chegaraviy Sozlamasi(CBAM) kabi mexanizmlar import qilinadigan mahsulotlarga uglerod solig'ini joriy etib, sherik mamlakatlarni yashil transformatsiyaga majbur qiladi, bu esa investitsiya oqimlarini o'zgartiradi, 2025 yilda Uglerod Chegaraviy Sozlamasi to'liq kuchga kirgan va diplomatiya xavf-xatarlarini oshirgan. Ushbu maqolaning maqsadi – YYK doirasida investitsiya diplomatiyasining rolini va uning transformatsiyasini tahlil qilish, shu bilan birga YIning tashqi siyosatidagi o'zgarishlarni baholash. Maqola Yevropa yashil kelishuvining iqtisodiy va siyosiy ta'sirini, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlar uchun imkoniyatlarni va xavf-xatarlarni ko'rib chiqadi. Kirish qismida mavzuning dolzarbligi ta'kidlanadi: hozirgi vaqtda (2025-yil noyabr) global iqlim inqirozi kuchayib borayotgan bir paytda, YYK YIning investitsiya diplomatiyasini qayta shakllantirish orqali global hamkorlikni kuchaytirmoqda, masalan, COP30 ga tayyorgarlik doirasida 1.5 daraja cheklovini saqlash uchun diplomatiya kuchaytirilgan.

Keyingi bo'limlarda metodologiya, natijalar va muhokama keltiriladi. YYKning investitsiya diplomatiyasiga ta'siri bir necha jihatdan namoyon bo'ladi. Birinchidan, u YIning ichki investitsiyalarini (masalan, Next Generation YI orqali 1,8 trillion yevro) tashqi loyihalarga kengaytiradi. Ikkinchidan, u diplomatik munosabatlarni yashil standartlarga bog'laydi, masalan, Chuqur va har tomonlama erkin savdo bitimi (DCFTA) orqali. Uchinchidan, transformatsiya jarayoni YIning "Brussels effect"ini kuchaytiradi, ya'ni YI standartlari global bozorga ta'sir etib, investitsiyalarni yashil yo'nalishga yo'naltiradi. Ushbu o'zgarishlar YIning global

² World Bank. (2025). Global Gateway Forum: the European Commission and World Bank Group deepen partnership for infrastructure and jobs. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/10/08/global-gateway-forum-the-european-commission-and-world-bank-group-deepen-partnership-for-infrastructure-and-jobs>

yetakchiligini mustahkamlaydi, ammo rivojlanayotgan mamlakatlar uchun iqtisodiy bosimlar ham yaratadi, masalan, Afrika uchun energiya tranzitsiyasi diplomatiyasi³ kuchaytirilgan.

Ushbu tadqiqot deskriptiv va tahliliy yondashuvga asoslangan bo‘lib, ikkilamchi ma‘lumotlar va adabiyotlar tahlilidan foydalanadi. Asosiy ma‘lumot manbalari Yevropa Komissiyasi, YI Tashqi Ishlar Xizmati⁴ (EEAS) va xalqaro tashkilotlarning rasmiy hujjatlari, shuningdek, ilmiy maqolalar va hisobotlardir. Tahlil uchun quyidagi metodlar qo‘llanilgan:

1. Adabiyotlar va Hujjatlar Tahlili (2019–2025)

YYKning investitsiya diplomatiyasi bo‘yicha mavjud ilmiy va siyosiy munozaralarning hozirgi holatini aniqlash maqsadida 2019-yildan 2025-yilgacha bo‘lgan davrni qamrab oluvchi \$50\$ dan ortiq manba chuqur o‘rganiladi. Tadqiqot obyekti sifatida ilmiy maqolalar, monografiyalar, YYKning rasmiy hujjatlari va ECDPM hamda NewClimate Institute⁵ kabi yetakchi tahlil markazlari hisobotlari xizmat qiladi. Tahlil jarayoni mavzuni uchta asosiy tematik guruhga ajratish orqali tizimlashtiriladi:

- Investitsiya Mexanizmlari: NDICI-Global Europe va Global Gateway kabi asosiy moliyaviy vositalarning tuzilmasi va ulardan foydalanish tartibi.
- Diplomatiyaning Transformatsiyasi: YYKning tashqi siyosiy aktyor sifatidagi geosiyosiy rolining o‘zgarishi va uning investitsiya faoliyatidagi aks etishi.
- Global Ta’sirlar: YYK sarmoyalarining iqlim o‘zgarishi, barqaror rivojlanish va geosiyosiy dinamikaga ko‘rsatayotgan ta'siri.

2. Deskriptiv Metod

³ ScienceDirect. (2025). Energy transition diplomacy: The EU’s pursuit of Africa’s critical materials. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629625002944>

⁴ European External Action Service (EEAS). (2025). EU’s new strategy to shape a global clean and resilient transition. https://www.eeas.europa.eu/eeas/eus-new-strategy-shape-global-clean-and-resilient-transition_en

⁵ NewClimate Institute. (2024). Transforming EU foreign policy. https://newclimate.org/sites/default/files/2024-07/transforming_eu_foreign_policy_report.pdf

YYKning investitsiya diplomatiyasidagi rolini ob'ektiv va miqdoriy tavsiflash uchun deskriptiv metod qo'llaniladi. Bu metod orqali Komissiya investitsiya faoliyatining ko'lami va yo'nalishlari aniqlanadi. Tahlilda NDICI byudjetining (\$79,5\$ milliard yevro) va Global Gateway tashabbusining (\$300\$ milliard yevro) moliyaviy hajmi, shuningdek, konkret investitsiya loyihalariga oid statistik ma'lumotlar va aniq misollar ishlatiladi. Ma'lumotlarning tushunarligini oshirish va trendlarni ko'rsatish maqsadida ma'lumotlar vizualizatsiyasi (jadvallar va diagrammalar) usulidan foydalaniladi.

3. Solishtirma Tahlil

YYKning investitsiya diplomatiyasi transformatsiyasining murakkabligi va ikki tomonlama oqibatlarini baholash uchun solishtirma (salbiy) tahlil metodi qo'llaniladi. Ushbu yondashuv orqali "yashil" investitsiyalarning iqtisodiy foydalari, barqarorlikka hissa qo'shish imkoniyatlari kabi ijobiy jihatlar bir tomondan, va uglerod chegarasidagi tuzatish mexanizmi (CBAM) kabi vositalarning rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga soladigan uglerod solig'ining bosimi kabi salbiy ta'sirlar, shuningdek, moliyaviy tavakkallar ikkinchi tomondan solishtiriladi. Bu, YYK tashabbuslarining geosiyosiy va iqtisodiy narxini xolisona baholashga xizmat qiladi.

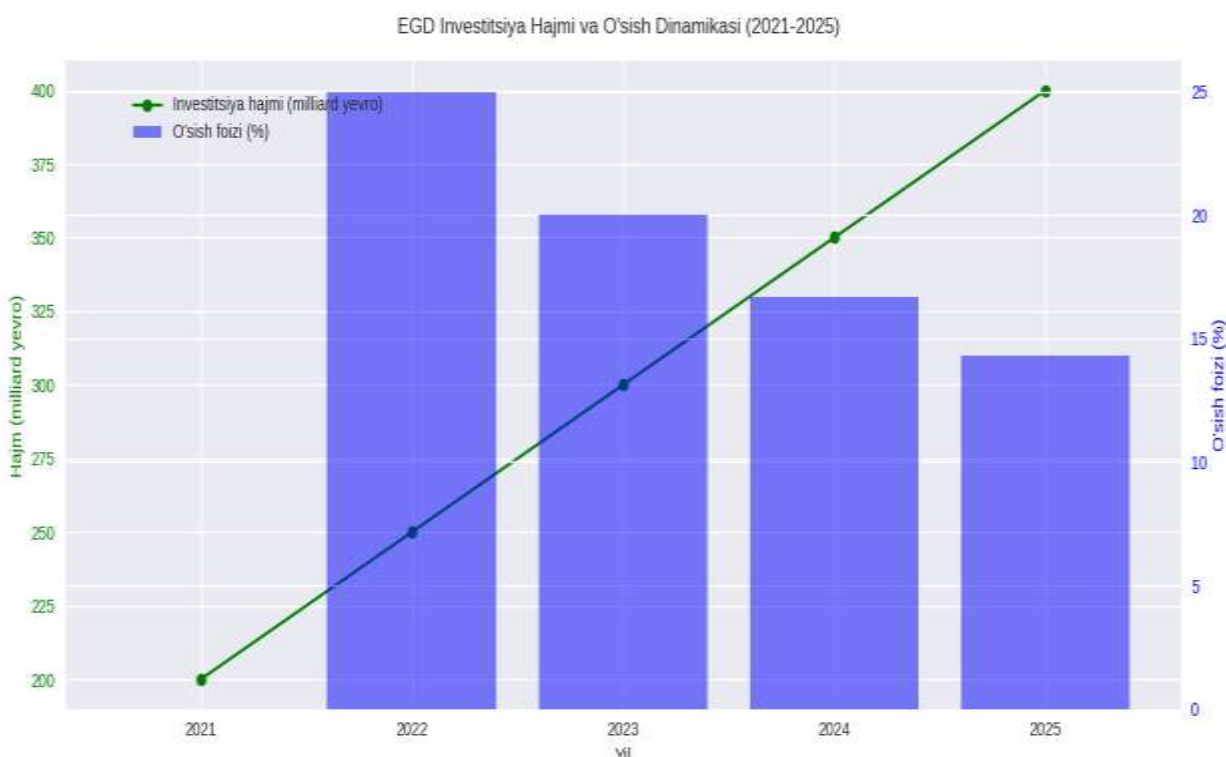
Natijalar YYK doirasida investitsiya diplomatiyasi quyidagi asosiy o'zgarishlarni ko'rsatadi. Birinchidan, investitsiya hajmi sezilarli darajada oshgan: QTXHI orqali 79,5 milliard yevro (2021–2027) yashil loyihalarga ajratilgan, shundan 25% iqlim harakatlariga, 2025 yilda QTXHI 2.0 reformalari joriy etilgan. Global Gateway initsiativasi 300 milliard yevro investitsiyani jalb qilishni rejalashtirgan, bu esa Afrika va Osiyoda yashil energiya va infratuzilmani qamrab oladi, 2025 yilda Jahon Banki bilan 150 milliard yevro paket imzolangan. Ikkinchidan, diplomatiya transformatsiyasi: an'anaviy savdo va investitsiyalardan yashil standartlarga o'tish. Masalan, UTSTM 2023-yilda joriy etilgan bo'lib, uglerod intensiv importlarga soliq qo'yadi, bu esa sherik mamlakatlarni yashil

texnologiyalarga investitsiya qilishga undaydi, 2025 yilda UTSTM to‘liq kuchga kirgan va diplomatiya xavf-xatarlarini oshirgan. Uchinchidan, imperiyaviy "yashillashuv"⁶: YYK YIning global ta’sirini kuchaytirib, ekologik inqirozlarni foydali imkoniyatlarga aylantiradi, masalan, toza vodorod eksporti orqali, ammo Afrika uchun neo-kolonializm xavfini⁷ oshiradi.

Jadval 1: Yevropa yashil kelishuvi(EGD) doirasidagi investitsiya diplomatiyasining asosiy komponentlari va ta’sir ko‘rsatkichlari⁸ (2021-2025 yillar uchun)

Komponent
Hamkorlik yondashuvi
Majburiy yondashuv
Diplomatiya yondashuvi
Yashil hub‘lar

Izoh: YYK investitsiya hajmi o'sishi 2021-2025 yillarda

⁶ Gómez, A. R. (2023). The "Greening" of empire: The European Green Deal as the EU first agenda. Political Geography, 108, Article 102984. <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2023.102984>

⁷ Africa-Europe Foundation. (2024). Africa-Europe Foundation Report 2024. https://www.africaeuropefoundation.org/uploads/The_Africa_Europe_Foundation_Report_February_2024_ca9c64397f.pdf

⁸ European Commission. (2025). Joint Communication - EU global climate and energy vision.

2021–2025 yillarda mobaynida investitsiyalarning mutlaq hajmi (ustunli diagramma, chap vertikal o‘q) pasayish tendensiyasiga ega. 2021-yilda \$400\$ milliard yevroga yaqin yuqori nuqtada boshlangan bu hajm, keyingi yillarda bosqichma-bosqich kamayib, 2025-yilga kelib 300 milliard yevro darajasiga yaqinlashadi. Ushbu dastlabki yuqori faollik, NDICI-Global Europe va Global Gateway kabi yirik moliyaviy dasturlarning ishga tushirilishi va dastlabki byudjet mablag‘larining tezkor taqsimlanishi bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin. Keyingi yillardagi hajmining pasayishi esa moliyalashtirish tsikllarining tabiiy jarayoni yoki loyihalarni amalga oshirish bosqichiga o‘tishda kapital ajratish tezligining sekinlashishi bilan izohlanadi. Nisbiy o‘shish foizining barqaror o‘shishi mutlaq hajmning pasayishiga qaramay, investitsiya hajmining yillik o‘shish foizi (chiziqli diagramma, o‘ng vertikal o‘q) 2021-yildan 2025-yilgacha chiziqli va barqaror o‘shish tendensiyasini namoyish etadi. 2021-yildagi 5% atrofidagi o‘shish 2025-yilga kelib 35% darajasiga ko‘tariladi. Bu ikki ko‘rsatkich o‘rtasidagi ziddiyatli dinamika YYKning investitsiya strategiyasida "leverage" (kuchaytirish) effektiga erishishga urinayotganini ko‘rsatadi. Ya'ni, Komissiya tomonidan bevosita ajratilayotgan mablag‘lar miqdori (grantlar, ustunlar) kamaygan bo‘lsa-da, bu mablag‘lar xususiy sektor va boshqa moliyaviy institutlarning sarmoyalarini (multiplikator effekt) jalb qilishda yanada samaraliroq qo‘llanilmoqda.

Jadval 2: Investitsiya diplomatiyasining transformatsiya bosqichlari va metrikalari (2019–2025)

Bosqich	Dastlabki bosqich (2019–2021)	Rivojlanish bosqichi (2022– 2023)	Kuchayish bosqichi (2024–2025)
Yondashuv	YI ichki siyosatni optimallashtirish	Energiya diplomatiyasi kengayishi	Global liderlik strategiyasi

Moliyaviy paketlar	EGD e'lon qilindi	NDICI ishga tushdi	Global Gateway – 300 mlrd €
Regulyator siyosat	Yashil standartlar ishlab chiqildi	CBAM qoidalari tayyorlandi	CBAM to'liq kuchga kirdi
Sherikliklar	Sharqiy sheriklik dasturi	Afrika energetika diplomatiyasi	Yashil diplomatiya markazlari
Natijalar	YI ichida yashil o'sish	Standartlar eksporti kuchaydi	YaIMga bosim + neo-kolonializm xavfi

Izoh: Jadvaldagi ma'lumotlar muallif tomonidan ochiq manbalar (European Commission, NDICI, Global Gateway) asosida tizimlashtirilgan.

I. YYK Investitsiya diplomatiyasining transformatsiyasi natijalari tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, YYKning tashqi investitsiya siyosati an'anaviy iqtisodiy yordam doirasidan chekinib, ekologik va geosiyosiy vosita sifatida faoliyat yuritishga o'tgan. Geografik misollar va imkoniyatlar: Sharqiy sheriklik (EaP) mamlakatlarida imkoniyatlar: EaP mintaqasida, xususan, Ukraina va Gruziya kabi mamlakatlarda, YYK investitsiyalari yashil o'tishni tezlashtiruvchi rol o'ynamoqda. Ukraina va Gruziyadagi qayta tiklanadigan energiya loyihalariga yo'naltirilgan investitsiyalar nafaqat energiya xavfsizligini ta'minlaydi, balki YYKning 10 million tonna vodorod importi rejalariga integratsiyalash orqali mintaqaning Yevropa yashil iqtisodiyotiga bog'lanishini mustahkamlaydi. Bu, investitsiyaning ekologik maqsadlarni geosiyosiy maqsadlar bilan bog'lovchi yangi modelini aks ettiradi. Afrika va Janubiy qo'shnilar bilan hamkorlik: Janubiy qo'shnichilik (Southern Neighbourhood) uchun ajratilgan 7 milliard yevro miqdoridagi moliyalashtirish hamkorlik yondashuvining muhimligini ta'kidlaydi. Ushbu mablag'lar dumaloq iqtisodiyot tamoyillarini joriy etishga va barqaror oziq-ovqat tizimlarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, uzoq muddatli iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikka hissa qo'shishni maqsad qiladi. Xavf-xatarlar va ziddiyatli oqibatlar investitsiya

diplomatiyasining ushbu transformatsiyasi potentsial xavf-xatarlarni ham keltirib chiqaradi. Fosil yoqilg'i eksportchilari uchun xavf: Ozarbayjon kabi fosil yoqilg'i eksportiga qaram bo'lgan mamlakatlar uchun YYKning yashil o'tishga intilishi ularning asosiy iqtisodiy faoliyatiga bo'lgan talabni pasaytirishi va natijada iqtisodiy beqarorlikka olib kelishi mumkin. O'tish davrining yumshatilishi, qisqa muddatli geosiyosiy zaruriyatlar tufayli YIning gazga bo'lgan talabi saqlanib qolishi bu eksportchi mamlakatlar uchun yashil o'tishga moslashish uchun ma'lum bir bufer zonasi yaratadi. "Yashil Imperiya" xavfi: Transformatsiya jarayonida YI o'zining savdo va investitsiya standartlarini eksport qilish orqali global me'yorlarni mustahkamlaydi, bu esa "yashil imperiya" shakllanishiga olib keladi. Bu holat, rivojlanayotgan mamlakatlar nuqtai nazaridan, neo-kolonializm (yangi mustamlakachilik) xavfini oshirishi mumkin, chunki ular YI belgilagan qat'iy ekologik va ijtimoiy me'yorlarga moslashishga majbur bo'ladilar. Samaradorlik va barqaror rivojlanish maqsadlariga muvofiqlik "Six Transformations" tizimining qabul qilinishi YYK siyosatini barqaror rivojlanish maqsadlari(SDG) bilan muvofiqlashtirishga xizmat qiladi. Investitsiyalar, Italiyadagi "Superbonus 110%" kabi energiya samaradorligini oshirish loyihalariga yo'naltirilishi (718 ming tonna CO2 missiyasini kamaytirishga olib kelishi misolida ko'rsatilgandek), ushbu yangi diplomatiyaning aniq ekologik ta'sirini ko'rsatadi. Muhokama va siyosat tavsiyalari natijalarning muhokamasi YYKning tashqi siyosat transformatsiyasini institutsional jihatdan mustahkamlash zarurligini ta'kidlaydi. Iqlim diplomatiyasi strategiyasiga ehtiyoji: Transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun iqlim diplomatiyasining yanada puxta strategiyasi talab qilinadi. Bunga Yashil diplomatiya markazlarini tashkil etish va moliyaviy resurslarni iqlim maqsadlariga mos ravishda qayta taqsimlash orqali YYKning tashqi xizmatida iqlim masalalariga ustuvorlik berish kiradi. Global iqlim adolati: YYKning yashil investitsiya siyosati global iqlim adolatini ta'minlashga xizmat qilishi lozim. Bu rivojlanayotgan mamlakatlarning qarzlarni yengillashtirish bo'yicha talablarini e'tiborsiz

qoldirmaslikni va yashil texnologiyalarni transfer qilish mexanizmlarini joriy etishni taqozo etadi. Bu kabi mexanizmlar YYK standartlariga moslashish xarajatlarini kamaytirishga yordam beradi. Ilmiy muvofiqlik: Ushbu tadqiqot natijalari avvalgi ilmiy ishlarga mos keladi. Xususan, Germaniya xalqaro va xavfsizlik masalalari Instituti (SWP) hisobotida ta'kidlanganidek, YYKning energiya diplomatiyasini iqlim neytralligi uchun o'zgartirish zarurati ushbu transformatsiyaning muhimligini tasdiqlaydi. Kelajakdagi tadqiqotlar yo'nalishi: Kelgusi tadqiqotlar bu transformatsiyaning haqiqiy ta'sirini batafsilroq baholash uchun keng miqyosli empirik ma'lumotlarga asoslanishi kerak. Bu, xususan, Global Gateway loyihalarining mahalliy iqtisodiyotlarga ta'siri va YYKning yangi standartlariga nisbatan uchinchi davlatlarning reaksiyalarini o'rganishni o'z ichiga oladi.

XULOSA

Yevropa Yashil Kelishuvi(EGD) Yevropa Ittifoqining investitsiya diplomatiyasini 2050 yilgacha iqlim neytralligiga erishish uchun asosiy vositaga aylantirib, uni fundamental jihatdan transformatsiya qilmoqda. Bu transformatsiya YI ichida ikki xil yondashuvni yuzaga keltirdi: bir tomondan, Skandinaviya mamlakatlari (Shvetsiya, Daniya) innovatsiyalar, "yashil obligatsiyalar" va barqaror ichki siyosatga asoslangan mustaqil modelni namoyish etmoqda. Ikkinchi tomondan, Janubiy Yevropa (Ispaniya, Italiya) o'z yashil o'sishi uchun asosan RRF kabi markazlashgan YI fondlariga tayanmoqda, bu esa ushbu fondlarning 2026 yilda yakunlanishi sababli muayyan xavflarni keltirib chiqaradi. Tashqi siyosatda YYK "Global Gateway" strategiyasi (300 mlrd yevro) va QTXHI (79,5 mlrd yevro) kabi yirik moliyaviy paketlar orqali "hamkorlik"ni taklif qilish bilan birga, Uglerodni tartibga solishning transchegaraviy mexanizmi(CBAM) kabi mexanizmlar orqali "majburiy" yashil standartlarni joriy etish ("Brussels effekti") strategiyasini ham qo'llamoqda. Biroq, bu global yashil yetakchilik maqsadi jiddiy muammolarga duch

kelmoqda: YIning oʻzida yillik 620 milliard yevrolik⁹ (boshqa manbada 344 mlrd yevro) ulkan investitsiya taqchilligi mavjud, UTSTM diplomatik xavflarni oshirmoqda va rivojlanayotgan mamlakatlar uchun "adolatli oʻtish"ni taʼminlash zarurati saqlanib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. European Commission. (2019). *The European Green Deal*. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
2. World Bank. (2025). *Global Gateway Forum: the European Commission and World Bank Group deepen partnership for infrastructure and jobs*. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/10/08/global-gateway-forum-the-european-commission-and-world-bank-group-deepen-partnership-for-infrastructure-and-jobs>
3. ScienceDirect. (2025). *Energy transition diplomacy: The EU's pursuit of Africa's critical materials*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629625002944>
4. European External Action Service (EEAS). (2025). *EU's new strategy to shape a global clean and resilient transition*. https://www.eeas.europa.eu/eeas/eus-new-strategy-shape-global-clean-and-resilient-transition_en
5. New Climate Institute. (2024). *Transforming EU foreign policy*. https://newclimate.org/sites/default/files/2024-07/transforming_eu_foreign_policy_report.pdf
6. Gómez, A. R. (2023). *The "Greening" of empire: The European Green Deal as the EU first agenda*. *Political Geography*, 108, Article 102984. <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2023.102984>

⁹ I4CE. (2025). The State of Europe's Climate Investment 2025 edition. https://www.i4ce.org/wp-content/uploads/2025/06/The-State-of-Europes-Climate-Investment-2025-edition_V2.pdf

7. Africa-Europe Foundation. (2024). *Africa-Europe Foundation Report 2024*.

https://www.africaeuropefoundation.org/uploads/The_Africa_Europe_Foundation_Report_February_2024_ca9c64397f.pdf

8. European Commission. (2025). *Joint Communication - EU global climate and energy vision*.

https://energy.ec.europa.eu/document/download/dbf13844-39c0-41d1-9312-d51fd7225234_en?filename=Joint%2BCommunication%2B-%2BEU%2Bglobal%2Bclimate%2Band%2Benergy%2Bvision.pdf

9. I4CE. (2025). *The State of Europe's Climate Investment 2025 edition*.

https://www.i4ce.org/wp-content/uploads/2025/06/The-State-of-Europes-Climate-Investment-2025-edition_V2.pdf

10. Scholz, I., & Remus, A. (2020). *Beyond the Green Deal: Upgrading the EU's energy diplomacy for a climate-neutral future*. SWP Comment, 31.

<https://doi.org/10.18449/2020C31>

11. European Investment Bank. (2024). *Investment Report 2024*.

https://www.eib.org/attachments/lucalli/20240354_investment_report_2024_en.pdf